

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

LIETUVA - 8

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 9

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS - 12

KITOS NAUJIENOS - 17

EUROPOS SĄJUNGA

Patvirtintas 13-asis individualių ir ekonominių sankcijų Rusijai paketas

2024 m. vasario 23 d. Taryba priėmė **tryliktąjį** ribojamųjų priemonių paketą. Šios ribojamosios priemonės skirtos V. Putino režimui, tiems, kurie atsakingi už jo neteisėtą, neišprovokuotą ir nepateisinamą agresijos karo vykdymą, ir tiems, kurie šį karą reikšmingai remia.

Taryba nusprendė nustatyti ribojamasias priemones dar **106 asmenims ir 88 subjektams**, atsakingiems už veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi.

Šiandien patvirtintais naujais įrašais sankcijos nustatomos visų pirma **kariniam ir gynybos sektoriui** ir susijusiems asmenims, įskaitant asmenis, susijusius su **Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos** ginkluotės tiekimu Rusijai, taip pat **teisminių institucijų** nariams, vietos politikams ir asmenims, atsakingiems už **neteisėtą Ukrainos vaikų deportavimą** ir karinį perauklėjimą.

ES ribojamosios priemonės dėl veiksmų, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi, šiuo metu taikomos daugiau nei **2000 asmenų ir subjektų**.

Taryba į subjektų, tiesiogiai remiančių Rusijos karinį ir pramoninį kompleksą jos agresijos kare prieš Ukrainą, sąrašą įtraukė dar **27 subjektus**. Jiems bus taikomi griežtesni eksporto apribojimai, susiję su dvejojimo naudojimo prekėmis ir technologijomis, taip pat prekėmis ir technologijomis, kurios galėtų prisidėti prie Rusijos gynybos ir saugumo sektoriaus technologinio stiprinimo. Kai kurie iš šių subjektų veikia trečiosiose šalyse (**Indijoje, Šri Lankoje, Kinijoje, Serbijoje, Kazachstane, Tailande ir Turkijoje**) ir dalyvavo apeinant prekybos apribojimus, o kiti yra Rusijos subjektai, dalyvaujantys kuriant, gaminant ir tiekiant Rusijos kariniam ir pramoniniam kompleksui skirtus elektroninius komponentus.

Be to, šiandienos sprendimu **išplečiamas ribojamų objektų**, kurie galėtų prisidėti prie Rusijos gynybos ir saugumo sektoriaus technologinio stiprinimo, **sąrašas**, įtraukiant komponentus, naudojamus **bepiločių orlaivių kūrimui ir gamybai**. Galiausiai ES nustatė **papildomus apribojimus** prekių, kurios visų pirma prisideda prie Rusijos pramonės pajėgumų stiprinimo, pavyzdžiui, **elektros transformatorių**, eksportui.

Taip pat Tarybos sprendimu **Jungtinė Karalystė** įtraukiama į sąrašą šalių partnerių, kurios taiko ribojamasias priemones geležies ir plieno importui iš Rusijos ir importo kontrolės priemones, iš esmės lygiavertes ES priemonėms.

Atitinkamai buvo patvirtinti Tarybos Sprendimas (BUSP) [2024/746](#), Tarybos Reglamentas (ES) [2024/745](#), Tarybos Sprendimas (BUSP) [2024/747](#) ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) [2024/753](#).

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Rusija: praėjus dvejiems metams po plataus masto invazijos į Ukrainą ir agresijos karo prieš ją, ES priėmė 13-ąjį individualių ir ekonominių sankcijų paketą.](#)

2024 m. vasario 22 d. Europos Komisija (EK) atnaujino DUK:

- **dėl nuostatos „be Rusijos“**

Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 12g straipsniu siekiama kovoti su ES eksporto draudimų vengimu, o konkrečiau - su situacija, kai į trečiąsias šalis eksportuotos prekės reeksportuojamos į Rusiją.

Daugelis ES ūkio subjektų jau yra įtraukę į sutartis nuostatą dėl reeksporto į Rusiją uždraudimo. Atitinkamai Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 12g straipsnis įteisino šią gerąją praktiką ir tai tapo teisiniu reikalavimu taikomu tam tikroms **jautrioms prekėms**.

Komisija pažymi, kad eksportuotojai neturėtų parduoti savo produktų jokiam ne ES veiklos vykdytojui, kuris nėra pasirengęs į sutartis, patenkančias į 12g straipsnio taikymo sritį, įtraukti nuostatą dėl reeksporto į Rusiją uždraudimo. ES eksportuotojų sutartys **privalo atitikti Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 12g straipsnyje nustatytą įpareigojimą** ne vėliau kaip iki eksportuojant, parduodant, tiekiant ar perduodant atitinkamas prekes į trečiąją šalį.

Pareiga įtraukti sąlygą "neeksportuoti į Rusiją" priklauso nuo sutarties sudarymo datos.

Sutartys, sudarytos iki 2023 m. gruodžio 19 d:

- Sutartims, kurios jau buvo sudarytos įsigaliojus Tarybos Reglamentui (ES) 2023/2878, taikomas **vienerių metų pereinamasis laikotarpis** iki 2024 m. gruodžio 19 d. arba iki sutarčių galiojimo pabaigos, atsižvelgiant į tai, kuri data ankstesnė. Norint vykdyti šias sutartis ir nuo 2024 m. gruodžio 20 d., jos turi būti pakeistos į jas įtraukiant sąlygą dėl reeksporto į Rusiją draudimo.

Sutartys, sudarytos nuo 2023 m. gruodžio 19 d:

- Nuo **2024 m. kovo 20 d.** į šias sutartis **privalo būti įtraukta nuostata** dėl reeksporto į Rusiją uždraudimo.

Kad būtų užtikrintas sutarties nuostatos dėl reeksporto į Rusiją draudimo veiksmingumas, sutartyje turi būti numatytos tinkamos teisių gynimo priemonės, kurios būtų taikomos šios sutarties nuostatos pažeidimo atveju. Šios priemonės turėtų būti pakankamai griežtos ir jomis turėtų būti siekiama atgrasyti ne ES veiklos vykdytojus nuo bet kokių pažeidimų. Jos gali apimti, pavyzdžiui, **sutarties nutraukimą ir baudos sumokėjimą**.

Atnaujintame DUK Komisija pateikia ir pavyzdinę "reeksporto į Rusiją draudimo" nuostatą.

2024 m. vasario 19 d. EK atnaujino DUK:

- **dėl pranešimo apie tanklaivių pardavimą ir leidimą juos parduoti**

Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3q straipsnis nenustato tiesioginio draudimo parduoti ar kitaip perleisti tanklaivio nuosavybės teisę Rusijai. Juo užtikrinamas šių sandorių su bet kuria trečiąja šalimi skaidrumas, siekiant pašalinti riziką, kad bus išvengta ES draudimo importuoti Rusijos žalią naftą ar naftos produktus bei G7+ taikomos naftos kainų viršutinės ribos.

Atitinkamai **iki 2024 m. vasario 20 d.** kompetentingoms institucijoms turėjo būti pranešta apie tanklaivių pardavimą ar nuosavybės teisės perdavimą, kuris vyko po 2022 m. gruodžio 5 d. iki 2023 m. gruodžio 19 d. Pažymėtina, kad šia priemone **siekama užtikrinti skaidrumą parduodant tanklaivius, visų pirma naudotus**, kurie, pakeitus savininką, galėtų būti naudojami siekiant išvengti Rusijos žalios naftos ar naftos produktų importo draudimo ir G7+ nustatytos naftos kainų viršutinės ribos.

Komisija atkreipia dėmesį, kad **nuosavybės teisės perleidimas turėtų būti suprantamas plačiai**, ir apima, pavyzdžiui, pardavimo, mainų, atsisakymo, paveldėjimo, patikėjimo teisių ar kitų panašių teisinių susitarimų atvejus, taip pat bet kokį kitą nuosavybės teisės padalijimą ar perleidimą, pvz., įmonės restruktūrizavimas.

Pažymėtina, kad **kompetentingos institucijos**, laikydamosi sąlygų, kurias jos laiko tinkamomis, **gali leisti parduoti ar kitaip perleisti nuosavybės teisę į tanklaivius**, skirtus žalios naftos ar naftos produktų bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar įstaigai Rusijoje arba naudojimui Rusijoje.

Jei kompetentinga institucija turi pagrįstų priežasčių manyti, kad tanklaivis būtų naudojamas Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XXV priede nurodytai Rusijos žaliajai naftai ar naftos produktams, skirtiems importuoti į Sąjungą (3m straipsnis) arba vežti į trečiąsias šalis viršijant G7+ naftos kainos viršutinę ribą (3n straipsnis), gabenti arba reeksportuoti, kompetentinga institucija neturėtų išduoti leidimo.

Komisija pažymi, kad ES fizinis ar juridinis asmuo, parduodantis ar perleidžiantis nuosavybę, taip pat operatoriai, dalyvaujantys parduodant ar perduodant nuosavybės teisę, pavyzdžiui, laivų agentas, turėtų atlikti būtiną **deramą patikrinimą**, kad užtikrintų ES sankcijų laikymąsi.

Pranešimo apie tanklaivių pardavimą trečiosioms šalims (išskyrus Rusiją) šabloną gali rasti čia: [finance.ec.europa.eu/docx \(live.com\)](https://finance.ec.europa.eu/docx/live.com).

2024 m. vasario 6 d. EK atnaujino DUK:

- **dėl programinės įrangos**

Nuo 2023 m. gruodžio 18 d. draudžiama tiesiogiai parduoti, tiekti, perduoti, eksportuoti, tiesiogiai ar netiesiogiai, **įmonių valdymo programinę įrangą ir programinę įrangą, skirtą projektavimui ir gamybai**, Rusijos vyriausybei arba juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms, įsisteigusiems Rusijoje.

Atitinkamai iki 2024 m. kovo 20 d. buvo nustatytas **trijų mėnesių pereinamasis laikotarpis** programinės įrangos pardavimui, tiekimui, perdavimui, eksportui ar teikimui, kuri yra būtina nutraukti iki 2023 m. gruodžio 19 d. sudarytas sutartis arba papildomas sutartis, būtinas tokioms sutartims vykdyti.

Pažymėtina, kad draudimas parduoti, tiekti, perduoti, eksportuoti ir teikti programinę įrangą, išvardytą Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XXXIX priede, taip pat apima ir **programinės įrangos atnaujinimus**. Komisija atkreipia dėmesį, kad pagalbai ar konsultacijoms, susijusioms su programinės įrangos atnaujinimu ir modernizavimu, taip pat programinės įrangos atnaujinimui ir modernizavimui pagal užsakymą jau buvo taikomas **draudimas teikti IT konsultacines paslaugas** Rusijos vyriausybei ar Rusijos subjektams pagal Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5n straipsnio 2 dalį.

- **dėl viešųjų pirkimų**

Dėl santykio tarp Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5k straipsnio ir Tarybos Reglamento Nr. 269/2014 2 straipsnio, Europos Komisija pažymi, kad turi būti laikomasi abiejų straipsnių nuostatų, todėl jų **taikymas turi būti tikrinamas lygiagrečiai**. Atitinkamai pakanka, kad būtų taikoma bent viena iš abiejų nuostatų, jog veiksmas būtų uždraustas.

- **dėl naftos viršutinės kainos**

Išimties dėl naftos viršutinės kainų ribos taikymas priklauso nuo atestacinio proceso, kuris leidžia ūkio subjektams, dalyvaujantiems Rusijos jūros naftos tiekimo grandinėje, įrodyti, kad ji buvo įsigyta už viršutinę kainos ribą arba už mažesnę kainą.

Siuntimo, krovinių gabenimo, muito ir draudimo išlaidos yra neįtrauktos į naftos kainos viršutinę ribą ir **turi būti nurodytos atskiroje sąskaitoje faktūroje** pagal komerciškai pagrįstus tarifus.

Atitinkamai kai kuriems rinkos dalyviams gali tekti pakoreguoti savo sąskaitų faktūrų išrašymo modelius, kad naftos kaina iki pakrovimo uosto ir transportavimo bei kitų paslaugų kaina būtų nurodomos atskirai. Dėl to dalyviams, pavyzdžiui, pardavėjams ar paslaugų teikėjams, gali tekti įdiegti naujus procesus, skirtus šioms išlaidoms detalizuoti ir dokumentuoti, taip pat užtikrinti, kad **siuntimo ir kitų paslaugų mokesčiai nebūtų naudojami kaip priemonė naftos kainų viršutinei ribai pažeisti**. Nuo 2024 m. vasario 20 d. tam tikriems ūkio subjektams privaloma pateikti detalizuotą informaciją apie sąnaudas, jei šios informacijos yra prašoma.

Komisija primena, kad 2023 m. spalio 12 d. paskelbtos naftos kainų viršutinės ribos rekomendacijos, kuriose pateikiami kriterijai rizikai vertinti, o taip pat rekomendacijos dėl gerosios praktikos jūrų naftos pramonėje taikymo. ES ūkio subjektai turi atlikti tinkamą išsamų patikrinimą, suderintą su jų verslo ypatumais ir susijusia rizika. **Nėra vieno universalaus deramo patikrinimo modelio**. Jis turi būti taikomas įvertinant vykdomo verslo specifiką ir susijusios rizikos poveikį. **Kiekvienas ūkio subjektas pats turi parengti, įgyvendinti ir nuolat atnaujinti ES sankcijų laikymosi programą, kuri atspindėtų jo individualius verslo modelius, geografines ir sektorines veiklos sritis ir susijusios rizikos vertinimą**. Tokios sankcijų laikymosi programos gali padėti aptikti įtartinus sandorius, kurie gali būti naudojami ribojimams apeiti. Kita geroji praktika apima automatinio identifikavimo sistemos (AIS) ir sutartinių reikalavimų nustatymą, laivų stebėseną per visą jų sandorių gyvavimo ciklą, procedūros „Pažink savo klientą” (KYC) taikymą, ir deramą **tiekimą grandinės tikrinimą**.

Atnaujintas kontroliuojamų aukšto prioriteto prekių, randamų karo lauke sąrašas

2024 m. vasario 22 d. ES ir tarptautiniai partneriai paskelbė apie kontroliuojamų aukšto prioriteto karo lauke randamų prekių **sąrašo** (angl. *Common High Priority Items List, CHPL*) atnaujinimus.

CHPL sąrašas yra suskirstytas į keturias pakopas, kuriose iš viso šiuo metu yra **50 dvejetainio naudojimo ir pažangiųjų technologijų prekių**, kurias Rusija naudoja įvairiuose ginklų sistemose, naudojamose prieš Ukrainą, įskaitant, pavyzdžiui, sparnuotoje raketoje „Kalibr”, „Kh-101” raketose, nepilotuojamose orlaiviuose „Orlan-10” ir sraigtasparnyje „Ka-52 Aligator”. CHPL sąrašas atnaujintas į jį įtraukus **5 naujus prekių kodus** - tai kompiuterinio skaitmeninio valdymo (CNC) staklės ir joms reikalingi komponentai.

Priimtas sprendimas dėl ypatingųjų pajamų gautų iš imobilizuoto Rusijos turto atidėjimo

2024 m. vasario 12 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) [2024/577](#) ir Reglamentą (ES) [2024/576](#), kuriais patikslinamos centrinių vertybinių popierių depozitoriumų (CVPD), laikančių **Rusijos centrinio banko turta ir rezervus**, kurie yra imobilizuoti taikant ES ribojamąsias priemones, pareigos.

2022 m. vasario mėn. Rusijai pradėjus karinę agresiją prieš Ukrainą, ES, koordinuodama veiksmus su tarptautiniais partneriais, nusprendė **uždrausti bet kokius sandorius, susijusius su Rusijos centrinio banko rezervų ir turto valdymu**. Dėl šio draudimo finansų įstaigų ES valstybėse narėse laikomas atitinkamas turtas yra imobilizuojamas.

Šiuo sprendimu, vadovaujantis G7 pozicija, paaiškinamas tokių sandorių draudimas, taip pat CVPD gautų pajamų, susijusių su Rusijos imobilizuoto turto laikymu, teisinis statusas ir nustatomos aiškios taisyklės tokį turtą laikantiems subjektams. Taryba visų pirma nusprendė, kad **CVPD, turintys daugiau kaip 1 mln. €** vertės Rusijos centrinio banko turto, **ypatinguosius grynąjų pinigų likučius**, susikaupiančius dėl ES ribojamųjų priemonių taikymo, **turi apskaityti atskirai** ir atitinkamas pajamas taip pat turi laikyti atskirai. Be to, CVPD **draudžiama gautą grynąjį pelną** perleisti.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Imobilizuotas Rusijos turtas: Taryba nusprendė – ypatingosios pajamos turi būti atidedamos](#)

ES dar vieniems metams pratęsė ribojamųjų priemonių Baltarusijai galiojimą

2024 m. vasario 26 d. Taryba nusprendė dar vieniems metams, **iki 2025 m. vasario 28 d., pratęsti ribojamųjų priemonių**, susijusių su vidaus represijomis **Baltarusijoje** ir režimo parama Rusijos karui prieš Ukrainą, **galiojimą**. Šis sprendimas buvo priimtas remiantis metine ribojamųjų priemonių peržiūra ir atsižvelgiant į tebesitęsiančias represijas ir dramatiškai blogėjančią žmogaus teisių padėtį Baltarusijoje, taip pat į tolesnę šios šalies dalyvavimą Rusijos neteisėtoje karinėje agresijoje prieš Ukrainą.

Individualios ribojamosios priemonės apima turto įšaldymą ir draudimą leisti naudotis lėšomis. Be to, fiziniams asmenims taikomas draudimas keliauti. Šiuo metu į sąrašą įtraukti **233 asmenys**, įskaitant Aliaksandrą Lukašenką, ir **37 subjektai**.

Baltarusijai taip pat toliau taikomos **tikslinės ekonominės sankcijos**, įskaitant apribojimus finansų sektoriuje, taip pat prekybos, dvejojo naudojimo prekių, technologijų ir telekomunikacijų, energetikos, transporto ir kitų sričių apribojimus.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Baltarusija: ES dar vieniems metams pratęsė ribojamųjų priemonių galiojimą](#)

Frankfurte įsikurs nauja ES kovos su pinigų plovimu institucija (AMLA)

2024 m. vasario 22 d. Taryba ir Europos Parlamento atstovai susitarė dėl būsimos Europos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucijos (AMLA) buveinės. AMLA įsikurs Frankfurte ir pradės veikti 2025 m. viduryje. Joje dirbs daugiau nei 400 darbuotojų. Naujoji institucija yra svarbiausias ES kovos su pinigų plovimu sistemos reformos elementas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Frankfurt to host the EU's new anti-money laundering authority \(AMLA\)](#)

Nustatytos naujos sankcijos subjektams dėl kenkimo teisinei valstybei, stabilumui ir saugumui Moldovoje

2024 m. vasario 22 d. Taryba nustatė ribojamąsias priemones **šešioms asmenims ir vienam subjektui**, atsakingiems už veiksmus, kuriais siekiama destabilizuoti Moldovos Respublikos suverenitetą ir nepriklausomybę, jiems pakenkti arba į juos kėsintis.

Taryba nustatė sankcijas sukarintai organizacijai – Asmenų su antpečiais asociacijai „**Scutul Poporului**“, kuri daug kartų mėgino pakenkti Moldovos demokratinei vyriausybei, be kita ko, kurstydamą riaušes ir smurtines demonstracijas, taip pat **jos lyderiui**.

Kiti asmenys, kuriems taikomos sankcijos, yra **Rusijos Federalinio saugumo tarnybos Operatyvinės žvalgybos departamento vadovo pavaduotojas**, atsakingas už Rusijos slaptas operacijas Moldovos Respublikoje, visų pirma Padniestrės regione nuo 2016 m. Be to, Taryba nustatė sankcijas **vykdomesiems vadovams, dirbantiems žiniasklaidos patikos fonduose**, turinčiuose keletą žiniasklaidos kanalų šalyje, kurie dažnai propaguoja žinias, kuriomis siekiama trukdyti demokratiniam politiniam procesui ir jam pakenkti.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): Moldovos Respublika: šeši asmenys ir vienas subjektas, įtraukti į sąrašą dėl kenkimo teisinei valstybei, stabilumui ir saugumui šalyje

Nustatytos sankcijos penkiems asmenims dėl veiksmų, kuriais kenkiama demokratijai, teisinei valstybei ar taikiam valdžios perdavimui Gvatemaloje

2024 m. vasario 2 d. Taryba nusprendė **penkiems asmenims** nustatyti ribojamąsias priemones dėl veiksmų, kuriais kenkiama demokratijai, teisinei valstybei ar taikiam valdžios perdavimui Gvatemaloje.

Į sąrašą įtraukti: **Gvatemalos generalinė prokurorė** María Consuelo Porras Argueta De Porres ir dar **trys Gvatemalos prokuratūros pareigūnai** – generalinis sekretorius Ángel Arnoldo Pineda Ávila, Specialiosios prokuratūros prieš nebaudžiamumą vadovas José Rafael Curruchiche Cucul ir prokurorė Leonor Eugenia Morales Lazo De Sánchez, taip pat teisėjas Fredy Raúl Orellana Letona.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): Gvatemala. Taryba penkiems asmenims nustatė sankcijas dėl kenkimo demokratijai ir teisinei valstybei

Pratęstas ribojamųjų priemonių taikomų atsižvelgiant į padėtį Zimbabvėje galiojimas

2024 m. vasario 2 d. Taryba ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Zimbabvėje galiojimą pratęsė dar **vieniems metams – iki 2025 m. vasario 20 d.**

ES taikomos priemonės – tai **ginklų ir įrangos**, kuri gali būti panaudota **vidaus represijoms, embargas** ir tikslinis vieno subjekto (bendrovės „**Zimbabwe Defence Industries**“) **turto išaldymas**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): Zimbabvė: Taryba pratęsė ribojamųjų priemonių galiojimą dar vieniems metams

Baltijos šalių muitinių vadovai susitarė dėl vienodų kontrolės priemonių taikymo

2024 m. sausio 26 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos šalių muitinių vadovai patvirtino **Baltijos šalių regiono susitarimą** dėl vienodų kontrolės priemonių, susijusių su sankcijų įgyvendinimu, taikymo Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

2023 m. gruodžio 18 d. Baltijos šalių premjerai patvirtino bendrą **deklaraciją** dėl vieningo ES sankcijų regioninio įgyvendinimo, kuria pavedė Estijos, Latvijos ir Lietuvos muitinėms iki 2024 m. sausio 31 d. suvienodinti muitinį tikrinimą, taikomą siekiant užtikrinti ES ribojamųjų priemonių įgyvendinimą.

Baltijos šalių muitinės sustiprins prekių, kurioms taikomi eksporto draudimai ir apribojimai, ir kurios eksportuojamos į trečiąsias šalis per Rusijos Federaciją ir (arba) Baltarusiją arba tranzitu per šias šalis, kontrolę ir **taikys** tokias **bendras priemones**, kaip pvz.:

- reikalaus pateikti dokumentus, pagrindžiančius prekių gabenimo maršruto logiškumą;
- reikalaus pateikti muitinei eksportuojamų ar reeksportuojamų prekių gamintojo išduotą dokumentą ar informaciją (taip vadinamą gamintojo deklaraciją). Plačiau apie šias priemones - Lietuvos muitinės svetainės 2023 m. liepos 15 d. ir gruodžio 21 d. pranešimuose;
- sustiprins eksporto (reeksporto/tranzito) procedūrų įforminimo sąlygas, kai prekės bus eksportuojamos (reeksportuojamos) vadovaujantis Reglamento (ES) 2015/2447 221 straipsnio 2 dalies nuostatomis;
- reikalaus dokumentų pagrindžiančių, kad prekės nebus parduodamos, nebus pakeistas jų savininkas jas išvežus iš Europos Sąjungos ir t.t.

SVARBU. Verslo atstovams visais atvejais, prieš eksportuojant sankcionuotas prekes, priimant jas gabenti, teikiant logistikos ar muitinės tarpininko paslaugas, **rekomenduojama atlikti detalią prekių patikrą** ir įsitikinti, kad prekės bus vežamos tik tranzitu per Rusijos Federaciją ir (arba) Baltarusiją, jos **nebus skirtos naudoti Rusijos Federacijoje ar Baltarusijoje** arba parduoti, ar tiekti fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Rusijos Federacijoje ar Baltarusijoje.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Lietuvos, Latvijos ir Estijos Ministrės Pirmininkės patvirtino bendrą deklaraciją dėl vieningo ES sankcijų regioninio įgyvendinimo](#)

Informacija apie įšaldytas lėšas Lietuvoje

Vadovaujantis 2014 m. kovo 17 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi, **Lietuvoje finansinės sankcijos yra taikomos 11 juridinių asmenų**, remiantis sąsajomis per nuosavybės teisę ar kontrolę. Šiems asmenims priklausančių įšaldytų lėšų sąskaitose bendra suma yra daugiau nei **55,998 mln. eurų**, daugiau nei **770 tūkst. JAV dolerių**.

Vadovaujantis 2006 m. gegužės 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos įsitraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, šiuo metu įšaldytos lėšos **6 juridinių asmenų ir 1 fizinio asmens sąskaitose, bendra suma 23,505 mln. eurų ir 7,680 mln. JAV dolerių**.

Bendra įeinančių įšaldytų lėšų, kurių siuntėjams taikomos Europos Sąjungos ribojamosios priemonės, suma yra daugiau nei **1,456 mln. eurų**, daugiau nei **1,583 mln. JAV dolerių** bei daugiau nei **215 tūkst. Rusijos rublių**.

Informacija pateikta 2024.02.07 dienai.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Tarptautinės finansinės sankcijos - Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos](#)

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Nustatytos naujos sankcijos Rusijai

2024 m. vasario 24 d. Jungtinė Karalystė (JK) paskelbė naują sankcijų ir prekybos ribojimų paketą Rusijai, įskaitant **eksperto draudimus** visoms prekėms, kurias Rusija iki šiol naudojo karo lauke Ukrainoje.

Tarp šimtų prekių, kurioms nustatyti ribojimai, yra orlaivių dalys, radijo įranga ir elektroniniai komponentai, kuriuos gali naudoti Rusijos karinis pramoninis kompleksas, įskaitant bepiločių orlaivių gamybą.

Sankcijos taip pat nustatytos Rusijos valstybinės branduolinės energetikos bendrovės **„Rosatom“ vadovams**, dviejų didžiausių Rusijos gynybos įmonių, keturių bankų ir kitų Rusijos elito įmonių vadovams. Pažymėtina, kad **„Rosatom“ turi glaudžių ryšių su Rusijos karinės pramonės kompleksu**, be kita ko, per Alexander Novak, kuris yra ir stebėtojų tarybos narys, ir V. Putino administracijos ministro pirmininko pavaduotojas. Esama pranešimų, kad „Rosatom“ tiekia prekes ir technologijas reikalingas ginklų gamintojams, kurios aprūpina Rusijos fronto liniją, įskaitant gynybos įmones, kurioms taikomos sankcijos.

Sankcijos taip pat nustatytos **keturiems bankams, įskaitant MTS banką**. Tai dar labiau izoluos Rusiją nuo tarptautinės finansų sistemos ir padės JK bei partneriams užkirsti kelią sankcijų apėjimui.

JK taip pat paskelbė apie naujus svarbius prekybos ribojimus, kuriais siekiama pakenkti Rusijos karo mašinai. Atitinkamai JK uždraus importuoti **140 prekių**, įskaitant trečiosiose šalyse perdirbtus geležies ir plieno gaminius.

2024 m. vasario 22 d. Jungtinės Karalystė nustatė sankcijas daugiau nei **52 asmenims ir įmonėms**, susijusiems su Rusijos vykdoma karine agresija prieš Ukrainą.

Sankcijos nustatytos:

- įmonėms, susijusioms su **raketų paleidimo sistemomis**, sprogmenimis ir kitomis svarbiomis prekėmis, naudojamos karinėje įrangoje, gamyba. Tarp jų - Sverdlovo valstybinė įmonė, didžiausia Rusijos šaudmenų pramonės įmonė;
- **staklių**, kurios yra itin svarbios gaminant gynybos sistemas ir komponentus - nuo raketų ir variklių iki tankų ir naikintuvų - **importuotojams ir gamintojams**;
- **prekiautojui nafta** Niels Troost ir jam priklausančiai įmonei „Paramount Energy & Commodities SA“. N. Troost padėjo nevaržomai prekiauti rusiška nafta, apeinant G7 šalių taikomą naftos viršutinės kainos ribą, per JAE įsikūrusią „Paramount Energy & Commodities DMCC“, kuriai JK nustatė sankcijas dar 2023 m. lapkričio mėn.;

- **įmonėms** „Fractal Marine DMCC“, „Beks Ship Management“ ir „Active Shipping“, **kurios veikia Rusijos energetikos sektoriuje** kaip Putino šešėlinio laivyno dalis;
- **dviem Rusijos deimantų įmonėms** ir Pavel Alekseevich Marinychev, naujamam „Alrosa“, didžiausios valstybinės Rusijos deimantų gamintojos, kuriai priklauso 30% pasaulinės deimantų rinkos, **generaliniam direktoriui**;
- penkiems didžiausiems **Rusijos vario, cinko ir plieno** gamintojų vadovams ir savininkams.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- [New UK sanctions mark 2 years since Russia's illegal invasion of Ukraine](#)
- [New sanctions ban every item Russia is using on the battlefield](#)

JK ir JAV nustatė sankcijas husių rėmėjams

2024 m. vasario 27 d. JK ir JAV paskelbė sankcijas subjektams, kurie remia, įgalina ar vykdo **husių** grupuotės - Irano remiamos grupuotės Jemene, atsakingos už plataus masto išpuolius prieš komercinę laivybą Raudonojoje jūroje - veiklą.

Siekiant atskleisti ir sužlugdyti husių pastangas pakenkti regioniniam stabilumui Artimuosiuose Rytuose, JK nustatė sankcijas **dviem asmenims ir trims organizacijoms** už jų vaidmenį teikiant finansinę ar karinę paramą husių judėjimui. Taip pat sankcijos nustatytos **husių saugumo ministrui** už grėsmę taikai, saugumui ir stabilumui Jemene remiant išpuolius prieš laivybą Raudonojoje jūroje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [The UK and US sanction Houthi enablers](#)

JK paskelbė sankcijas Arkties pataisos kolonijai, kurioje buvo nužudytas Aleksejus Navalnas, vadovams

2024 m. vasario 21 d. JK nustatė sankcijas **šešiams asmenims**, vadovavusiems įkalinimo kolonijai, kurioje buvo nužudytas Aleksejus Navalnas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK sanctions heads of Arctic penal colony where Alexei Navalny was killed](#)

JK paskelbė sankcijas Izraelio naujakuriams

2024 m. vasario 12 d. JK paskelbė naujas sankcijas ekstremistiškai nusiteikusiems Izraelio naujakuriams, kurie vykdė smurtą prieš palestiniečius Vakarų Krante.

Sankcijos nustatytos **keturiems** ekstremistiškai nusiteikusiems **Izraelio naujakuriams**, kurie pažeidinėjo žmogaus teises prieš palestiniečių bendruomenes Vakarų krante.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK sanctions extremist settlers in the West Bank](#)

Nustatytos sankcijos su Mianmaro kariuomene susijusiems subjektams

2024 m. vasario 1 d., minint trejus metus nuo karinio perversmo, JK nustatė sankcijas asmenims, atsakingiems už šalyje vykdomas represijas.

Sankcijos nustatytos **dviem Mianmaro kariniams daliniams**, atsakingiems už sunkius žmogaus teisių pažeidimus, ir **dviem valstybinėms įmonėms**, teikiančioms ekonominius išteklius ir paramą Mianmaro saugumo pajėgoms. Sankcijos taip pat nustatytos **dviem Mianmaro saugumo pajėgų lengvosioms pėstininkų divizionams**, kurios po perversmo suintensyvino išpuolius prieš civilius gyventojus.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Myanmar military-linked enterprises and infantry divisions sanctioned 3 years on from the military coup](#)

Paskelbtos atnaujintos finansinių sankcijų taikymo jūrų laivybai gairės

2024 m. vasario 28 d. JK finansinių sankcijų įgyvendinimo biuras (OFSI) atnaujino jūrų sektoriui skirtas **gaires**.

Atnaujintose gairėse aptariamos naujos schemos, kurias subjektai naudoja siekdami išvengti JK finansinių sankcijų, kaip pavyzdžiui:

- **operacijos su netikra vėliava** - tai apgaulinga praktika, kai sąmoningai klaidingai nurodoma su kokia vėliava plaukioja laivas. Tai daroma siekiant nuslėpti tikrąją laivo priklausomybę ir elgesį, dažnai tai daro asmenys ar subjektai, užsiimantys neteisėta veikla, pavyzdžiui, kontrabanda.
- **vėliavos keitimas** - tai strategija, kurią dažnai taiko asmenys ar subjektai, siekiantys išvengti aptikimo, pakartotinai keisdami vėliavą, su kuria registruotas laivas. Ši praktika apima dažną ir dažnai greitą vėliavos registracijos keitimą, todėl valdžios institucijoms sunku stebėti laivo judėjimą ir veiklą. Nors vėliavų keitimas yra įprasta ir dažniausiai teisėta praktika, reikėtų atkreipti dėmesį į keitimo dažnumą ir vėliavos valstybės kontekstą.
- **Perdavimas iš laivo į laivą (Ship-to-Ship transfers, STS)** - STS perdavimai gali būti atliekami teisėtais tikslais, tačiau dažnai naudojamos STS perdavimų praktika, ypač nakties metu arba vietovėse, kurios laikomos rizikingomis dėl sankcijų vengimo ar kitos neteisėtos veiklos. Šis metodas paprastai taikomas siekiant apeiti sankcijas, maskuojant tikrąją slapta perduodamų prekių kilmę arba paskirties vietą.

Gairėse taip pat pateikiamos rekomendacijos, kaip įgyvendinti **papildomas deramo patikrinimo priemones**, kurios yra labai svarbios mažinant riziką ir kuriant patikimas atitikties programas.

Paskelbta pirmoji JK Sankcijų strategija

2024 m. vasario 22 d. JK Vyriausybė paskelbė savo **pirmąją Sankcijų strategiją**, kurioje išdėstyta Jungtinės Karalystės požiūris į sankcijas, kaip užsienio ir saugumo politikos priemones, taikymą.

Strategijoje apžvelgiama pastarųjų metų JK sankcijų raida, ypač po „Brexit“ priėmus 2018 m. Sankcijų ir kovos su pinigų plovimu įstatymą. Pažymima, kad teismų praktika, susijusi su JK sankcijų sistema, sparčiai auga, o iki šiol priimti teismų sprendimai rodo, jog JK laikosi savo požiūrio užtikrinti, kad sankcijos būtų pagrįstos, atitiktų įstatymus ir būtų pateisinamos atsižvelgiant į svarbius užsienio politikos tikslus.

JK sankcijų strategijoje nurodoma, kad JK taikė sankcijas daugiau kaip **20 mlrd. svarų sterlingų vertės (96%) prekių**, kuriomis JK prekiaavo su Rusija 2021 m. Dėl taikomų JK finansinių sankcijų įšaldyta **22 mlrd. svarų sterlingų vertės** Rusijos turto. JK sankcijos Rusijai taip pat apėmė naujų ribojamųjų priemonių kūrimą, pavyzdžiui, naftos kainų ribojimą ir profesinių bei verslo paslaugų teikimo apribojimus. JK sankcijų strategijoje pabrėžiama, kad JK ir toliau diegs naujoves ir plės jau nustatytas ribojamąsias priemones. Pavyzdžiui, vėliau šiais metais JK **planuoja įvesti draudimą** asmenims, įtrauktiems į JK sankcijų sąrašą, **eiti JK bendrovių direktorių pareigas**.

Strategijoje įsipareigojama **stiprinti sankcijų įgyvendinimą ir vykdymą** bei imtis griežtų veiksmų dėl jų nesilaikymo. **Kova su sankcijų apėjimu - viena iš svarbiausių Jungtinės Karalystės ir Didžiojo septyneto partnerių veiklos sričių**. JK priemonės taikomos kovoti su sankcijų apėjimu laikomos kaip papildančios platesnio masto pastangas pažaboti neteisėtą finansavimą.

JAV

Nustatytos sankcijos daugiau nei 500 įmonių ir asmenų

2024 m. vasario 23 d. pažymint jau dvejus metus truncančią Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą ir reaguojant į opozicijos politiko ir kovos su korupcija aktyvisto Aleksejaus Navalno mirtį, JAV Iždo, Valstybės ir Prekybos departamentai nustatė sankcijas daugiau nei **500 asmenų ir įmonių**.

Dėl A. Navalno mirties, sankcijos nustatytos **trims Rusijos pareigūnams**.

JAV Iždo departamento Užsienio aktyvų kontrolės biuras (OFAC) nustatė sankcijas ne tik Rusijoje esantiems subjektams, bet ir subjektams už Rusijos ribų, kurie palengvina, organizuoja, dalyvauja ir kitaip remia ypatingos svarbos technologijų ir įrangos perdavimą Rusijai.

Atitinkamai OFAC nustatė sankcijas **26 subjektams** iš trečiųjų šalių ir **asmenims iš 11 šalių**, bei daugiau nei **100 subjektų iš Rusijos**, tarp kurių 6 Kinijos Liaudies Respublikoje (KLR) įsikūrę subjektai, gabenantys Vakarų valstybių kilmės mikroelektroniką į Rusiją; Estijoje, Airijoje ir Vietname įsikūrę gamybos ir technologinės įrangos tiekėjai; bei Jungtiniuose Arabų Emyratuose (JAE), Kirgizijoje ir Suomijoje įsikūrę orlaivių ir sunkvežimių dalių tiekėjai.

Siekiant apriboti Rusijos naudojamą tarptautinę finansų sistemą, OFAC nustatė sankcijas pagrindinei Rusijos finansinei infrastruktūrai įskaitant **nacionalinės mokėjimo sistemos „Mir“ operatorių, devynioms regioninėms finansų įstaigoms (SPB Bank, RostFinance Bank ir kt.), penkiems investiciniams ir rizikos kapitalo fondams (OOO Guard Kapital, LLC Orbita Capital Partners ir kt.)**.

Prekybos departamento Pramonės ir saugumo biuras (BIS) nustatė papildomus eksporto ribojimus **93 Rusijoje ir 7 kitose šalyse įsikūrusiems subjektams**. Į sąrašą įtraukti 63 Rusijoje, 8 - KLR, 16 - Turkijoje, 4 - JAE, 2 - Kirgizijos Respublikoje, 1 - Indijoje ir 1 - Pietų Korėjoje įsikūrę subjektai. Daugiau nei 50 šių subjektų taip pat yra priskiriami Rusijos ir Baltarusijos kariniams galutiniams naudotojams, kuriems taikomi papildomi iš dalies sutampantys eksporto ribojimai.

OFAC taip pat išdavė **šešias bendrąsias licencijas**, iš kurių didžioji dalis skirta leisti nutraukti sandorius su naujai į sankcijų sąrašą įtrauktais subjektais:

- Pagal **Bendrąją licenciją Nr. 88A** subjektai iki 2024 m. balandžio 8 d. turi nutraukti sandorius su 18 naujų sankcijų objektų, įskaitant nacionalinės mokėjimo sistemos „Mir“ operatorių, „Sovcomflot“, tam tikras gamybos, investicines įmones ir logistikos paslaugų teikėjus.
- Pagal **Bendrąją licenciją Nr. 89** subjektai iki 2024 m. balandžio 8 d. turi nutraukti sandorius su aštuoniomis Rusijos finansų įstaigomis, kurioms nustatytos sankcijos.
- Pagal **Bendrąją licenciją Nr. 90** subjektai iki 2024 m. balandžio 8 d. turi nutraukti sandorius, susijusius su šešių konkrečių sankcijų objektų skolos ar nuosavo kapitalo vertybiniais popieriais.
- Pagal **Bendrąją licenciją Nr. 91A** subjektams iki 2024 m. gegužės 23 d. leidžiama vykdyti su laivais susijusius sandorius (pavyzdžiui, saugaus švartavimosi ir inkaravimo, įgulos sveikatos ir saugumo užtikrinimo ar avarinio remonto), kurie yra susiję su šešiais subjektais, kuriems nustatytos sankcijos, įskaitant „Sovcomflot“.
- Pagal **Bendrąją licenciją Nr. 92** subjektai iki 2024 m. balandžio 8 d. gali pristatyti ir iškrauti krovinius iš laivų, įtrauktų į sankcijų sąrašą (vien dėl to, kad jie susiję su „Sovcomflot“).
- Pagal **Bendrąją licenciją Nr. 93** leidžiama sudaryti draudžiamus sandorius su laivais, kurie yra užblokuoti tik dėl to, kad priklauso „Sovcomflot“ nuosavybės teise, ir kurie nėra atskirai įtraukti į sankcijų sąrašą.

JAV Valstybės departamentas paskelbė **pranešimą** dėl verslo vykdymo Rusijos Federacijoje ir Rusijos okupuotose Ukrainos teritorijose rizikos ir kitų aspektų. Pranešime nurodoma, kad verslo vykdymas Rusijos Federacijoje ir Rusijos okupuotose Ukrainos teritorijose kelia rimtą **teisinę, finansinę ir reputacinę riziką**. Rusijos kleptokratinė aplinka kenkia sąžiningai konkurencijai ir teisinės valstybės principams, todėl įmonės gali patirti turto prievartavimo ir turto konfiskavimo veiksmus.

Pažymėtina, kad įmonės Rusijoje yra verčiamos bendradarbiauti vykdamas Rusijos karinę mobilizaciją ir gali būti įtrauktos į Rusijos vykdomus karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui, kurie yra žiaurus Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą dalis. Rizikas, kylantis dėl tokios veiklos aplinkos, galima sumažinti atliekant **griežtą deramą patikrinimą**, tačiau **didelė rizika greičiausiai vis tiek išliks**.

Nors bet kokie sprendimai, įskaitant tai, ar tęsti veiklą, sustabdyti komercines operacijas arba pasitraukti iš Rusijos rinkos pagal taikomus įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, priklauso nuo įmonių, asmenų ir organizacijų, **JAV vyriausybė nori atkreipti dėmesį į riziką, susijusią su verslu Rusijos Federacijoje** arba jos užimamose teritorijose Ukrainoje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [On Second Anniversary of Russia's Further Invasion of Ukraine and Following the Death of Aleksey Navalny, Treasury Sanctions Hundreds of Targets in Russia and Globally | U.S. Department of the Treasury](#)

„KleptoCapture“ operatyvinė grupė paskelbė apie naujus kaltinimus, areštus ir konfiskavimo procedūras

2024 m. vasario 22 d. JAV Teisingumo Departamentas pranešė sieksiantis konfiskuoti **2,5 mln. JAV dolerių vertės prabangaus turto**, suėmė du asmenis, pateikė kaltinimus dviem oligarchams, kuriems taikomos sankcijos, ir užtikrino kaltės pripažinimą svarbioje pinigų plovimo byloje.

Pažymėtina, kad per paskutiniuosius dvejus metus operatyvinė grupė „KleptoCapture“ apribojo, areštavo ir gavo sprendimus konfiskuoti beveik **700 mln. JAV dolerių vertės turto iš Rusijos pagalbininkų** ir pateikė kaltinimus daugiau nei **70 asmenų** dėl Rusijai taikomų tarptautinių sankcijų ir eksporto kontrolės pažeidimų.

Niujorko pietinėje apygardoje paskelbti kaltinimai trims asmenims, įskaitant Rusijos verslininką **Andrey Kostin, VTB banko vadovą**, kuriam taikomos sankcijos, bei dviems JAV gyvenantiems jo bendrininkams – Vadim Wolfson ir Gannon Bond, kurie taip pat buvo sulaikyti dėl įtarimų vykdant mokėjimus už A.Kostin priklausančios superjachtos išlaikymą ir susitarimų parduoti Kostin priklausantį turtą be tam būtinos OFAC licencijos.

Floridos vidurinėje apygardoje **prorusiškam Ukrainos oligarchui Sergey Vitalievich Kurchenko**, kuriam taikomos sankcijos, pareikšti kaltinimai dėl daugelį metų trukusios JAV sankcijų pažeidimo ir vengimo schemos, pagal kurią jis gavo lėšų iš JAV asmenų ir su jais vykdė maždaug **330 mln. dolerių vertės** verslą.

Šiaurinėje Džordžijos apygardoje dvigubą pilietybę turintis Feliks Medvedev pripažino kaltę dėl savo vaidmens plaunant daugiau nei **150 mln. JAV dolerių** naudojantis banko sąskaitomis ir fiktyviomis bendrovėmis Rusijos klientų ir į sankcijų sąrašus įtrauktos „**KSK Group**“ vardu.

Kolumbijos apygardoje buvo paskelbtas papildomas kaltinimasis aktas, kuriame **Vladislav Osipov** kaltinamas sukčiavimu, susijusiu su nusikalstama schema, kuria siekta palengvinti prabangios jachtos „Tango“ eksploatavimą. Kaip anksčiau nurodė Teisingumo departamentas, ši jachta priklauso Rusijos verslininkui **Viktor Vekselberg**, kuriam taikomos sankcijos. **Už informaciją, padėsiančią suimti V. Osipov Valstybės departamentas suteiks 1 mln. JAV dolerių atlygį.**

Daugiau informacijos (anglų k.): [Office of Public Affairs | Task Force KleptoCapture Announces Array of New Charges, Arrests, and Forfeiture Proceedings in Advance of Second Anniversary of Illegal Invasion of Ukraine | United States Department of Justice](#)

Paskelbta naftos kainų viršutinės ribos analizė

2024 m. vasario 23 d. paskelbta JAV izdo departamento naftos kainų ribojimo analizė rodo, kad dėl griežtesnių sankcijų **Rusija priversta pardavinėti naftą su didesne nuolaida**, o tai atitinkamai riboja Rusijos pajamas.

Analizėje nurodoma, kad pirmuoju naftos kainos ribojimo etapu pavyko gerokai apriboti Rusijos pajamas, gaunamas iš naftos eksporto. Per pirmuosius devynis mėnesius pajamos iš naftos mokesčių **sumažėjo 40%**. Tuo pat metu Rusijos naftos eksportas išliko stabilus, todėl buvo išvengta galimo pasaulinių naftos kainų šuolio iki 150 JAV dolerių už barelį, kurį prognozavo rinkos analitikai.

Naujoje analizėje nagrinėjama, kaip kainų viršutinė riba keičiasi praėjus trimis mėnesiams nuo antrojo etapo pradžios, nes Naftos kainos viršutinės ribos koalicija (toliau - koalicija) ir toliau imasi veiksmų, kad būtų užtikrintas draudimas naudotis G7 paslaugomis, jei naftos kaina viršija nustatytą naftos kainos viršutinę ribą.

Trys pagrindinės naujos analizės įžvalgos:

- **kaina, už kurią Rusija parduoda savo naftą, nuo antrojo etapo pradžios pastebimai sumažėjo.** Šis pokytis atspindi ne tik sumažėjusių pasaulinių naftos kainų poveikį, bet ir gerokai padidėjusią nuolaidą, kurią Rusija gauna, palyginti su kitais pasauliniais naftos tiekėjais. Ši nuolaida padidėjo nuo 12-13 JAV dolerių už barelį naftos spalio mėn. iki maždaug 19 JAV dolerių už barelį per pastarąjį mėnesį.
- energetikos rinkos dalyviai didėjančią nuolaidą Rusijos naftai siejo su **aktyvesne naftos viršutinės kainos ribos vykdymo užtikrinimo veikla**, kuri atsispindi antrajame kainų ribojimo etape.
- Rusijos naftos eksporto apimtys pastaraisiais mėnesiais išliko stabilios. Kainų viršutinė riba užtikrina **stabilų energijos tiekimą pasaulio vartotojams ir įmonėms**. Tuo pat metu kainų riba kartu su pagrindinėmis sankcijų vykdymo užtikrinimo priemonėmis **mažina V. Putino pelną iš naftos pardavimo**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Phase Two of the Price Cap on Russian Oil: Two Years After Putin's Invasion | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos Rusijoje įsikūrusios „LockBit“ išpirkos reikalaujančios programinės įrangos grupės filialams

2024 m. vasario 20 d. JAV nustatė sankcijas dviem asmenims, susijusiems su Rusijoje įsikūrusia išpirkos reikalaujančių programų (angl. *ransomware*) grupe „LockBit“. Įtariama, kad „LockBit“ yra atsakinga už 2023 m. lapkričio mėn. kibernetinę ataką prieš JAV finansų maklerio įmonę „Industrial and Commercial Bank of China“.

Atitinkamai sankcijos nustatytos šios grupuotės vadovui Ivan Gennadievich Kondratev ir Artur Sungatov, kuris yra susijęs su anksčiau minėtomis išpirkos reikalaujančiomis atakomis.

Daugiau informacijos (anglų k.): [United States Sanctions Affiliates of Russia-Based LockBit Ransomware Group | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos tinklui, kuris tiekė JAV technologijas Irano centriniam bankui

2024 m. vasario 14 d. OFAC nustatė sankcijas **trims asmenims ir keturioms įmonėms**, kurie sudarė pirkimų tinklą, atsakingą už tai, kad daugiau nei dvi dešimtys JAV bendrovių neteisėtai eksportavo prekes ir technologijas galutiniam naudotojams Irane, taip palengvinant neteisėtą prekių ir technologijų eksportą galutiniams gavėjams Irane.

Tarp naudos gavėjų yra ir **Irano centrinis bankas** (CBI), kuriam taikomos JAV sankcijos dėl pagalbos teikiant finansinę paramą Islamo revoliucijos sargybinių korpusui ir Kodų pajėgoms (angl. *Islamic Revolutionary Guard Corps-Qods Forces*) bei „Hizbollah“.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Network Smuggling U.S. Technology to Central Bank of Iran | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos už viršutinius naftos kainos pažeidimus bei priimti sprendimai dėl rusiškų deimantų importo

2024 m. vasario 8 d. OFAC nustatė sankcijas **keturiems subjektams** ir įvardijo **vieną laivą** užblokuotu turtu. Šių subjektų tinklas ir laivas 2023 m. pabaigoje dalyvavo kainų viršutinės ribos pažeidimo schemeje.

2022 m. gruodžio mėn. įsigaliojo Rusijos Federacijos kilmės žalios naftos kainos viršutinė riba - 60 JAV dolerių už barelį. Jungtiniuose Arabų Emyratuose (JAE) įsikūrusi bendrovė „Zeenit Supply and Trading DMCC“ 2023 m. lapkričio mėn. pardavė rusiškos „Urals“ kilmės žalios naftos, kurios kaina viršijo 80 JAV dolerių už barelį ir kurią pristatė laivu „NS Leader“. Laivas "NS Leader" šio reiso metu naudojosi paslaugomis, kurias teikė JAV asmuo.

2024 m. vasario 8 d. OFAC taip pat priėmė **du sprendimus**, kuriais uždraudė importuoti tam tikrų kategorijų **Rusijoje išgautus deimantus**.

Pirma, OFAC priėmė sprendimą, kuriuo nuo 2024 m. kovo 1 d. uždraudė importuoti Rusijoje išgautus nepramoninius deimantus, neatsižvelgiant į tai, ar jie buvo iš esmės perdirbti trečiojoje šalyje. Šis draudimas įsigaliojo nuo **2024 m. kovo 1 d.** tam tikrų kategorijų deimantams, o nuo **2024 m. rugsėjo 1 d.** bus išplėstas, kad apimtų ir kitas kategorijas.

Antra, OFAC priėmė sprendimą, kuriuo nuo 2024 m. kovo 1 d. uždraudė importuoti Rusijos Federacijos kilmės arba iš Rusijos Federacijos eksportuojamus **deimantinius papuošalus ir nerūšiuotus deimantus**. Šiais draudimais siekiama įgyvendinti 2023 m. gruodžio mėn. priimtus Didžiojo septyneto įsipareigojimus laipsniškai riboti Rusijoje išgaunamų deimantų importą. OFAC ketina paskelbti papildomas viešas gaires dėl šių sprendimų. **Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d.** deimantų importo draudimas bus išplėstas įtraukiant 0.5 karato ar didesnio svorio deimantus, nepriklausomai nuo to, kur jie buvo apdirbti.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Price Cap Violation Network and Implements G7 Ban on Russian Diamonds | U.S. Department of the Treasury](#)

Irano piliečiai pripažinti kaltais eksportuojant JAV įrangą Irano vyriausybei, 1 asmuo suimtas dėl JAV komercinių paslapčių vagystės

2024 m. vasario 7 d. JAV Teisingumo departamentas pranešė apie Niujorko rytinės apygardos kaltinimą dėl **dviejų Irano piliečių sąmokslu eksportuoti** aerokosminėje pramonėje naudojamą įrangą Irano vyriausybei be reikiamų licencijų, taip pažeidžiant Tarptautinį nepaprastųjų ekonominių galių aktą (*IEEPA*).

Niujorko rytinėje apygardoje du Irano piliečiai kaltinami sąmokslu eksportuoti aerokosminėje pramonėje naudojamą įrangą Irano vyriausybei, pažeidžiant Tarptautinį nepaprastųjų ekonominių galių aktą (*IEEPA*), susijusį su įtariamu sąmokslu neteisėtai eksportuoti JAV prekes ir technologijas be reikiamų licencijų.

Centrinėje Kalifornijos apygardoje buvo suimtas vyras, įtariamas pavogęs **komercines paslaptis**, sukurtas JAV vyriausybės naudojimui siekiant aptikti branduolinių raketų paleidimą ir sekti balistines bei hipergarsines raketas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Office of Public Affairs | Justice Department Announces Charges and Arrest in Two Separate Illicit Technology Transfer Schemes to Benefit Governments of China and Iran | United States Department of Justice](#)

Nustatytos sankcijos tarptautiniam pirkimų tinklui, remiančiam Irano balistinių raketų ir bepiločių orlaivių programas

2024 m. vasario 2 d. OFAC nustatė sankcijas pagrindiniam viešųjų pirkimų tinklui, aprūpinusiam Irano balistinių raketų ir bepiločių orlaivių programas, įskaitant „Shahed“ serijos orlaivius, medžiagomis ir jautriomis technologijomis.

Į sankcijų sąrašą įtraukti **keturi Irano ir Honkongo subjektai** veikė kaip slapti pirkimų subjektai į OFAC sąrašą jau įtrauktiems asmenims, kurie aktyviai rėmė Irano karines organizacijas, įskaitant Islamo revoliucijos gvardijos korpusą (IRGC-QF). Sankcijos taip pat nustatytos **fiktyviai Honkonge įsikūrusiai bendrovei**, dalyvavusiai parduodant šimtus milijonų dolerių vertės Irano prekių IRGC-QF naudai.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Transnational Procurement Network Supporting Iran's Ballistic Missile and UAV Programs | U.S. Department of the Treasury](#)

KITOS NAUJIENOS

ECOWAS panaikino sankcijas Nigeriui, Gvinėjai ir Maliui

2024 m. vasario 29 d. Vakarų Afrikos valstybių ekonominė bendrija (ECOWAS) panaikino sankcijas Nigeriui, Gvinėjai ir Maliui.

Atitinkamai **atnaujinami komerciniai ir finansiniai sandoriai** tarp ECOWAS valstybių ir Nigerio, **nutraukiamas** paslaugų tiekimo sandorių bei šalies **turto** ECOWAS centriniame ir komerciniame bankuose **įšaldymas, panaikinami draudimai keliauti** Nigerio vyriausybės pareigūnams ir jų šeimos nariams. Taip pat panaikinami anksčiau nustatyti apribojimai įdarbinti Malio piliečius į profesines pareigas ECOWAS institucijose bei **atšaukiamos visos finansinės ir ekonominės sankcijos taikytos Gvinėjai**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [EXT-ORD-SUMMIT-FINAL-COMMUNIQUE-ENGLISH-240225_160529.pdf \(ecowas.int\)](#)

Kanada nustatė naujas sankcijas Rusijai

2024 m. vasario 23 d. Kanada pagal Specialiųjų ekonominių priemonių (Rusijai) reglamentą nustatė papildomas sankcijas **10 asmenų ir 153 įmonėms**.

Subjektai, kuriems nustatytos sankcijos, teikė **raketų „Kalibr“ ir bepiločių orlaivių komponentus**, draudimo ir mažmeninės prekybos paslaugas Rusijos kariams ir Rusijos gynybos ministerijai. Tarp jų taip pat yra subjektų, teikiančių naftos transportavimo ir logistikos paslaugas Rusijos vyriausybei. Kanada taip pat paskelbė draudimą eksportuoti į Rusiją prekes, įskaitant detonatorius, kurie naudojami kasybos ir statybos pramonėje. **Papildomi eksporto ribojimai nustatyti 20 prekių**, kurias, Rusija naudoja ginklams gaminti.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Minister Joly announces additional sanctions in response to Russia's full-scale invasion of Ukraine - Canada.ca](#)

Australija nustatė tikslines sankcijas Rusijai po Aleksejaus Navalno mirties kalėjime

2024 m. vasario 26 d. Australijos vyriausybė nustatė papildomas tikslines finansines sankcijas ir draudimą keliauti **septyniems Rusijos pareigūnams**, susijusiems su kalėjimu, kuriame mirė Aleksejus Navalnas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Targeted sanctions in response to Alexei Navalny's mistreatment in prison | Ministers and Assistant Ministers](#)

Prancūzija nustatė nacionalinį kontroliuojamų prekių sąrašą

2024 m. vasario 2 d. Prancūzijos vyriausybė išleido dekretą, kuriuo nustatyta nacionalinė prekių ir technologijų, susijusių su **kvantiniu kompiuteriu ir jam palankiomis technologijomis** bei pažangių elektroninių komponentų projektavimo, kūrimo, gamybos, bandymo ir tikrinimo įranga, eksporto į trečiąsias šalis kontrolė.

Paskelbtame dekrete nurodoma, kad nustatydamas konkrečias kvantinėms technologijoms skirtas eksporto kontrolės priemones, Prancūzija prisideda prie platesnių ES tikslų užtikrinti tarptautinį saugumą apdairiai valdant dvejetainio naudojimo technologijas.

Daugiau informacijos (prancūzų k.): [Arrêté du 2 février 2024 relatif aux exportations vers les pays tiers de biens et technologies associés à l'ordinateur quantique et à ses technologies habilitantes et d'équipements de conception, développement, production, test et inspection de composants électroniques avancés](#)